

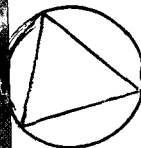
סינמטק

סרטי החודש
תשקיף ביקורת

נובמבר 1982
גליון מספר 10

① סינמטק: כתב עת
אזניי קולנוע 1982
מחבר # 10

② תכנית סינמטק ת"ו
מחבר 1982

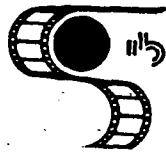

קוקולד

חטיף קוקוס מצופה
בשוקולד חלב.

טוב לי עם קוקולד

הסינמטק הישראלי

עיריית תל-אביב-יפו

אוניברסיטת תל-אביב

הארכיון הישראלי לסרטים

תוכנית סינמטק תל-אביב,

חודש נובמבר 1982

תוכנית הסינמטק לחודש נובמבר:

1. דמות האשה בקולנוע האמריקאי המודרני
2. מסרטיו של מייקל ריצ'י
3. הוליווד בשנות ה-30 — חלק ב'
4. וו.סי. פילדס ומאי ווסט ערבים המוקדשים לכוכבים שהלכו לעולמם בחודשים
5. פסטיבל קולנוע — מדע בדיוני — חלק ב'
6. סרטים לכל המשפחה
7. הקרנות מיוחדות.

הנהלת הסינמטק הישראלי, בשיתוף עם "ראש בראש", מוסף הצעירים של "ידיעות אחרונות" וחברת "CIC" — מכרזים על —

פסטיבל קולנוע — מדע בדיוני (חלק ב')

בחלקו השני של הפסטיבל, הנערך בכל יום שלישי בשבוע, בשעות 17.00, 19.00 ו-21:30 — יוקרנו שלוש יצירות-מופת, ממיטב הרפרטואר הקלאסי של קולנוע המדע הבדיוני. כל הסרטים מלווים בתרגום עברי.

מילחמה העולמית (1953)

בימוי: בירוק האסקין

תסריט: בארי לינרוק, על פי הג' וולס

הפקה: ג'ורג' פאל

רבים מעריכים את היצירה הקלאסית של ג'ורג' פאל כסרט המדע-הבדיוני הטוב ביותר שנוצר אי-פעם. סיפורו האלמותי של הג' וולס על פלישת בני מארס לכדור-הארץ ועל מאבקו הנראש של האדם במכתות-המילחמה המשמידות כל מה שבדרך. סרט מרתק, המחדים ביפויו החזוטי, בשימוש הסטגי בצבעים ובעיצוב המחולל התפאורות. לוס-אנג'לס הנמדחת מעל פני האדמה הוא אחד משיאיו האמנותיים של הסרט. עם: ג'ין בארי, אן רובינסון.

השלב הרביעי (1973)

בימוי: שאל באס

תסריט: מאיו סימון

הפקה: פול ראדן

ערעור האמון האקולוגי במדבר אריונה גורם לנמלים לפתח כושר אינטליגנטי. במעבה האדמה הן יצרות הירארכיה חברתית חדשה ורצאות להתמודדות עם המדע ועם התרבות האנושית. תרבות חדשה מתפתחת במהירות — ומאיימת על גזע האדם. סרט מפתיע בתיחובו ומפעים ברעיון המקופל בתוכו. "השלב הרביעי" נוצר בידי שאל באס, גרפיקאי מהולנד, שעבד עם בימאים כהיצ'קוק ופרמינג'ר. משתתפים: מייקל מרפי, נייג'ל דיבנפורט.

האיש המתכווץ המופלא (1957)

בימוי: ג'ק ארנולד

הפקה: אלברט צוגסמית

תסריט: ריצ'רד מתיסון, על פי סיפור מפר עטו.

צעיר ירצא לחופשה ונפגע מקרינה רדיו-אקטיבית. מיום ליום הוא צעקה קטן, מתכווץ והולך עד שהוא עצמו הופך לפרדזה, לחלקיק אטומי ביקום כולו. אחד הסרטים המפורסמים בז'אנר המדע הבדיוני — לא רק הודות לסיפור המבריק, אלא גם בזכות הבימוי הנבון של ג'ק ארנולד (הסרט נחשב לפסגת יצירתו) והפעולות המרשימים המשעשעים לכל אורך הסרט. עם: גראנט ויליאמס, ראנדי סטיוארט

לאחר הקרנתו לסרטו של סטיג בורקמן. זהו תיאור של יום בחייה של עקרת-בית גרושה ומובטלת בשוודיה של שנות ה-70: סיפור בסיגנון כמעט תיעודי בכיכובה של אחת השחקניות האהובות ביותר על ביגמן והפעם בדמות שונה מזו שהכרנוה. (80 דקות. דובר שוודית, תרגום לאנגלית).

30.10 מוצ"ש
19.30 אלס לא גרה כאן יותר (ארה"ב 1974)

ALICE DOESN'T LIVE HERE ANYMORE

בימאי: מרטין סקורסה
Martin Scorsese
שחקנים: אלן בורסטין, כריס כריסטופרסון, דיאן לאר, אודיסאה של אלמנה צעירה בחיפוש אחר עצמה ואחר קורטוב של אשור. חסרת כל, נאלצת אלס לצאת למסע נודדים ברחבי ארה"ב בחברת בנה. היא מתפרנסת מעבודות מזדמנות ומפרכות ומוצאת לה שני גברים השונים זה מזה. באיפור האמנותי המיוחד לו, מסוזה סקורסה (רחובות וזעמים", "נהג מונית") את המלודרמה שכאלו שייכת לעשר אחר ומעניק לה חוות קשות ומחוספסת. אוסקר לאלן בורסטין. (112 דקות).

2.11 יום שלישי
17.00 21.30 פסטיבל קולנוע מדע בדיוני
מילחמת העולמות (ארה"ב 1953)

WAR OF THE WORLDS

בימאי: בירון האסקין
Byron Haskin
שחקנים: ג'ין בארי, לס טרמיין, אן רובינסון
רבים מעריכים את היצירה הקלאסית של ג'ורג' פאל, מפיק הסרט, כסרט המדע הבדיוני הטוב ביותר שנוצר אי פעם. ספרו האלמותי של ה.ג' וולס על פלישת בני מארס לכדור הארץ ומאבקו הנואש של האדם במכונות המילחמה המשמידות כל אשר בדרך. סרט מרתק, המדדיים ביופיו החזותי, בשימוש הססגוני בצבעים ובעיצוב המודלים והתפאורות. לוס אנג'לס הנמחית מעל פני האדמה הוא אחר משיאיו האמנותיים של הסרט. (85 דקות).

21.30 אמריקן גראפיטי (ארה"ב 1973)

AMERICAN GRAFFITI

בימאי: ג'ורג' לוקאס
George Lucas
שחקנים: ריצ'ארד דרייפוס, פול לה מט, סינדי ויליאמס, אוטוביוגרפיה נוסטלגית המשחזרת את לבטי גיל ההתגברות של צעירי החילת שנות ה-60 - שנים בהן משלו הרוקנרול והטוויט בכיפה. לוקאס ("מלחמת הכוכבים"), מגאוני הדור הצעיר של הקולנוענים האמריקאים, מתבונן כמו אנטרופולוג בחבורה של צעירים העומדים לפני סיום לימודיהם בקולג' טרם שהם הופכים לחלק מן המימסד. הסרט זכה בשבחי הביקורת ובהצלחה מסחרית מסחררת. (110 דקות).

3.11 יום רביעי
17.00 נער הגישה (ארה"ב 1958)

THE GEISHA BOY

בימאי: פרנק טשלין
Frank Tashlin
שחקנים: ג'רי לואיס, סוזן פלטש, מרי מקדונלד.
הרפתקאותיו של השלומיאל הנצחי והפעם במיורח הרחוק כשהוא מלווה בילד יפני ובארנב. (98 דקות).

31.10 יום ראשון
19.00 האי הנעלם (ארה"ב 1980)

THE ISLAND

בימאי: מייקל ריצ'י
Michael Ritchie
שחקנים: מייקל קיין, דייוויד וורנר, פרנק מידלמאס.
טריטר שכוח פטר ("מלכת פטר" בצ'לי ע"פ רומן פרי עטו מעלה את הרפתקאותיו של עיתונאי בריטי היוצא בחברת בנו בן ה-12 לחקירה עיתונאית בים הקריבי. בעקבות תאונת מטוס נקלעים השניים לאי מסתורי הנשלט בידי פיראטים מודרניים. הבן עובר שיפוט מח וזאב מנסה לחצלו ולהמלט מן האי. (114 דקות).

19.00 טוראית בנג'מין (ארה"ב 1980)

PRIVATE BENJAMIN

בימאי: הווארד זיף
Howard Zieff
שחקנים: גולדי הון, איילין ברק, רוברט וובר.
פארודיה על הצבא בעטיפה פמיניסטית, אוניברסיטת מאד, לא מתחבמת ושייכת למעשה לגולדי הון. בת טובים מפנתת מתאלמנת ומחלישה להתייחס לצבא. היא עוברת טירונות משפילה ומפרכת וזוכה לספור אהבה עם גניקולוג צרפתי. (110 דקות).

21.30 מסייה ורדו (ארה"ב 1977)

MONSIEUR VERDOUX

בימאי: צ'ארלס צ'אפלין
Charles Chaplin
שחקנים: צ'ארלס צ'אפלין, מיידיל קורל, אלסון רודאן.
שינוי בתדמיתו של צ'אפלין, לא עוד נייד לבוש בלואים אלא בורגני צרפתי הדור ונעים הליכות, אב מסור לבנו ובעל נאמן לאשה הרותקה לכסא גלגלים. לאחר 30 שנות עבודה כקופאי וזר ומסור בבנק הוא מפוטר וכדי לחמוך בששפוחו ולמנוע עומת חרפת ריב הוא נאלץ להעביר מן העולם ששים אמידות ובודדות שאיש מימלא לא יחוש בחסרונו. נאום ההגנה שלו הופך כתב התרסה נגד תעשיית המלחמה, רצוף בסיסמאות אנטי מלחמתיות. (125 דקות).

21.30 רגלי מיליון דולר (ארה"ב 1932)

MILLION DOLLAR LEGS

בימאי: אדוארד קליין
Edward Cline
שחקנים: ו.ו.ס. פילדס, בן טורפין, ג'ק אוקי.
יצירת מופת קומית ואחד מתפקידיו הגדולים ביותר של ו.ו.ס. פילדס בקולנוע המדבר. כאן הוא זוכה להצלחה בהתמודדות עם האחים מארס ("מרק ברוח") על המיגרש שלהם. מעשה בסיכון מברשת אמריקאי המגיע למדינה דיוניט בשם קלופסטרקיה. כדי להציל את אוצר המדינה מפני פשיטת רגל, הוא מציע לנשיא המקומי לשלוח את אצניו שהם המהירים בעולם למשחקים האולימפיים. למרות האינטריגות הפוליטיות וזכים מאמצי הנשיא להצלחה, מומלץ ביותר. (64 דקות. דובר אנגלית ללא תרגום).

1.11 יום שני
19.00 אשה לא נשואה (ארה"ב 1977)

AN UNMARRIED WOMAN

בימאי: פול מאזורסקי
Paul Mazursky
שחקנים: ג'ייל קלייבורג, אלן בייטס, מייקל מורפי.
ביום אחד, לאחר 17 שנות נישואין מוצאת עצמה, אשה נאה ואינטימליגנטית בסוף שנות ה-30 שלה, ללא בעל. חלקו הראשון של הסרט מתאר את התקופה האחרונה בחיי הנישואין, חיים ברירת פאר ניו-יורקית, מין מאופק, פגישות עם ידידים, ואו מתנפץ העולם המסודר והמוגן. לאחר תקופה ראשונה של דכאונות, התפרצויות היסטוריות, וחשבון-נפש מלה האשה שהותור על עצמאותה היה בעוכריה ולמרות בדירותה היא יכולה לשוב ולמצוא את אישיותה. סרט אופטימי, רוחש אהבה ואמונה לאדם ונטול כל גישה פמיניסטית-ראדיקלית. (124 דקות).

6.11 מוצ"ש
19.30 1001 שקרים על פיקאסו (שבדיה 1978)

PICASSO'S ARENTYR

בימאי: טאגה דניאלסון
Tage Danielson
שחקנים: גטהא אקמן, האנס אלפרדסון, מרגרטה קוק.
קומדיה שוודית מצריקה השמה לה לעל ולקלס את ספור ההצלחה האמנותית הגדול של המאה ה-20. יוצרי הסרט בנו אותו ע"פ אמרתו המפורסמת של פיקאסו ש"אמנות היא שקר העוזר לחשוף את המציאות".

21.30 הקיר הלבן (שוודיה 1975)

THE WHITE WALL

בימאי: סטיג בורקמן
Stig Bjorkman
שחקנים: האריטי אנדרסן, לנה נימן, סוזן ולטר.
הקרנת בכורה ארצית חד-פעמית, (הסרט יחזור לשוודיה

21.30 המנגינה לעולם נשאת
סרט המתעד את הופעתיה של להקת לה זפלין

7.11 יום ראשון
19.00 מקום ראשון בליגה (ארה"ב 1976)

THE BAD NEWS BEARS

בימאי: מייקל ריצ'י
Michael Ritchie
שחקנים: וולטר מתא, טאטום אוניל, ויק מורו.
כמו רוב סרטיו האחרים של ריצ'י גם "מקום ראשון בליגה"

מתרכז בגורם התחרותי המאפיין את החברה האמריקאית. מאמן לשעבר של קבוצת בייסבול מקצוענית מאמן עתה קבוצת ילדים המתחילה לזכות בנצחונות. (103 דקות).

21.30 מחפשת את מר גורבאר (ארה"ב 1977)

LOOKING FOR MR. GOODBAR
Richard Brooks
בימאי: ריצ'ארד ברוקס
שחקנים: דיאן קטון, ריצ'ארד גיר, טיודי וולד.
עיבוד לרומן רב-המכר מאת ג'ודית רוסנר שתואר עם הופעתו כ"ציוור הנועז והישיר ביותר של האשה המודרנית". מעשה במורה לילדים חרשים החיה בלילות בעולם של זונות, מסוממים וטוטי-מין בבארים האפלים של ניו-יורק. כ"סיפור העמסה בחומה-נפץ יש השלכות על דמות האשה בימינו. החופש המיני של ג'וברת הסרט הוא מדרמה ולעינינו מופיעה אשה נבוכה הנחרסת בשל האפשרות לפרוץ את המסגרת המינית שהיו טאבו במשפחה האירית-קתולית (136 דקות).

ידידותה של ליליאן לג'וליה, חברתה הטובה מימי הנעורים שנשפתה בשואה - בת עשירים, נאה, ספוגת-תרבות ורגישה לעולל חברתי והיא שפתחה בפני גבורת הסרט את השער בפני האמנות וערכיה יפים של החברה. (117 דקות).

21.30 היא גרמה לו עוול (ארה"ב 1933)

SHE DONE HIM WRONG
Lowell Sherman
בימאי: לוואל שרמן
שחקנים: מאי ווטס, קארי גראנט, גילברט וולאנד.
עיבוד קולנועי למחזה שכתבה מאי ווטס הנושא את חותמה לאורך כל הדרך. מאי ווטס מגלמת את דמותה של ריאמנד ליל, זמרת בארים בשנות השלושים העליות המתאהבת בכלש העוקב אחריה. מלודרמה סקסית נועזת שהיתה אחד הגורמים העיקריים לקוד המוסרי שצורה הוליווד על סרטה והגביל אח"כ כל רמז על עיסוק במין. (66 דקות דובר אנגלית ללא תרגום).

13.11 מוצ"ש
אלגרו נון טרופו (איטליה 1976)

ALLEGRO NON TROPO
Bruno Bozzetto
בימאי: ברנו בוצצטו
סרט אנימציה המהווה פארודיה על "פנטסיה" של וולט דיסני. האנימטור האיטלקי ברנו בוצצטו יצר שישה סיפורים ע"ש ע"ש נציגות מוסיקליות מוכרות מאת דבוס, דבו'אק, ראול, סיבליוס, ויואלדי וסטראווינסקי.

21.30 1941 (ארה"ב 1979)

1941
Steven Spielberg
בימאי: סטיבן שפילברג
שחקנים: דן אייקרויד, ג'ון בלושי, נד ביטי, לורן גארי.
אחרי סרט מתח ("דואל"), סרט נרחבים ("שוגרלנד אקספרס"), סרט אימים ("מלתעות") סרט מדע בדיוני ("מפגשים מן הסוג השלישי") ולפני סרט הרפתקאות ("שוודי התיבה האבודה") מתמודד הלהוטון הקולנועי סטיבן שפילברג עם קומדיה יוצר סאטירה מלחמתית מטורפת אודות צוללת יפנית ומפקדה המופרע המנסים להפגין את הוליווד במלחמת העולם השנייה. (118 דקות).

14.11 יום ראשון

19.00 Z (צרפת/אג'יריה 1968)

Z
Costa Gavras
בימאי: קוסטה גאבראס
שחקנים: איב מונטאן, אירן פאפאס, ז'אן לואי וירינטינאן.
תיאור השתלטותה של כת ימינית קיצונית על יוון ע"פ האירועים האמיתיים שהובילו להשתלטות הקולונלים ולהרס הדמוקרטיה היוונית. מנהיג אופוזיציה נרצח ע"י יריביו הפוליטיים. (פרשת אמבראקיס שהביאה לנפילת ממשלת קאראמנליס ב-1963). עבודת מצלמה ריאליסטית ווירטואוזית שזיכתה באוסקר (כסרט הזר) את סרטו של קוסטה-גאבראס ("נעדר"). (125 דקות).

21.30 נורמה ריי (ארה"ב 1979)

NORMA RAE
Martin Ritt
בימאי: מרטין ריט
שחקנים: סאלי פילד, בו ברידג'ס, רון ליבמן.
סרטו האינטליגנטי והרגיש של מרטין ריט ("שם בהשאלה") ריט, מי שהיה כולן ברישימות החזרות של הסנטור מקארתי המטפל כלל בנשוא הקרוב לליבו. העלילה מתרחשת בעיירה קטנה ונידחת בדרום ארה"ב שמקור הפרנסה היחיד בה הוא ביח"ר ענק לטכסטיל, עובדה המעניקה למנהלים עומקה כבירה. מוקד הסרט הוא במאבק על הקמת יאגוד מקצועי וג'וברת המאבק היא נורמה ריי - גרושה ואם לשניים שהמורה הרוחני שלה הוא נציג האגודים מניו-יורק. (114 דקות).

15.11 יום שני

19.00 המועמד (ארה"ב 1972)

THE CANDIDATE
Michael Ritchie
בימאי: מייקל ריצ'י
שחקנים: רוברט דפודר, פיטר בויל, מלווין דוגלאס, נאטלי ווד.
מעקב אחר מסע בחירות של צעיר אמריקני אלמוני המנסה לחזור לטנאס. זהו נסיון לתחם את המניעים של ניבחר צבור, מישחקי הכוח השוחקים אותו ומביאים אותו

8.11 יום שני

19.00 גם הקשוחים אוהבים (ארה"ב 1977)

SEMI TOUGH
Michael Ritchie
בימאי: מייקל ריצ'י
שחקנים: ברט ריינולדס, כריס כריסטופרסון, ג'ייל קלייבורג.
קומדיה מרנינה אודות שני כוכבי פוטבול המאוהבים באותה אשה המתקשה מצידה לבחור בין השניים. הסרט עשוי בנוסח הקומדיות הקלאסיות שנוצרו בהוליווד בשנות ה-30 וריצ'י משלב שני מרכיבים אמריקאים טיפוסיים, הספורט הפופולרי ביותר ואופנת התראפיה הנפשית ויצר בעזרתם סאטירה על פניה של אמריקה בשנות ה-70. (107 דקות).

21.30 נערת הטלפון והבלש (ארה"ב 1971)

KLUTE
Alan J. Pakula
בימאי: אלן ג' פאקולה
שחקנים: ג'יין פונדה, דונאלד סאתרלנד, רוי שייר.
יחסים משונים נרקמים בין נערת טלפון לבין בלש האמור לעקוב אחריה במסגרת חיפושו אחר איש עסקים שנעלם. "סרט אפל" טיפוס המרכיב מרכיבים בודדים וחושף את התעמולה, טפח אחר טפח, במקביל להתפתחות אהבתם של הבלש והיצאנית. נערת הצילום המצויין (גורדון ויליס) מצליח פאקולה ("המעקב", "כל אנשי הנשיא") ליצור אווירה עצבנית ולחוצה. (114 דקות).

9.11 יום שלישי

22.00 פסטיבל קולנוע - מדע בדידוני

20.30 **PHASE IV**
Saul Bass
השלב הרביעי (ארה"ב 1974)
בימאי: שאול באס
שחקנים: נייג'ל דאבנפורט, לין פדריקס, מייקל מרפי.
ערעור האיוון האקולוגי במדבר אריונה גורם לנמלים לפתח כושר אינטליגנט. במעבה האדמה הן יוצרת הירארכיה חברתית חדשה ויוצאות להתמודדות עם המדע ועם התרבות האנושית. תרבות חדשה מתפתחת במהירות ומאיימת על גזע האדם. סרט מפתיע מתייחכמו מפעים ברעיון המקופל בתוכו. שאול באס, הבימאי הוא גרפיקאי מהולל שעבד עם בימאים כהיצ'וק ופרמינג'ר. (83 דקות).

10.11 יום רביעי

17.00 הבלגניסט (ארה"ב 1964)

THE DISORDERLY ORDERLY
Frank Tashlin
בימאי: פרנק טשלין
שחקנים: ג'רי לואיס, גלנדה פארל, אלברט סלואן.
ג'רי לואיס בדמותו של אחר רחמן בית-חולים המזוהה עם כאבי המאושפזים. כסרט משולבות כמה סצינות מהמטרופות ביותר שבסרטינו כמו המירוץ נגד החילוץ והמרדף המטרופ המסיים את הסרט. (90 דקות).

19.00 ג'וליה (ארה"ב 1977)

JULIA
Fred Zinnemann
בימאי: פריד זינמן
שחקנים: ג'יין פונדה, וואנסה דרגרייב, מריל סטריפ.
הסרט מבוסס על ספר זכרונותיה של ליליאן הלמן, המחזאית האמריקאית הנודעת. הבימאי, פריד ("בצורה יום") זינמן שומר על איוון נכון ביסודו השונים של סרט ומקפיד על נאמנות לזכרונותיה של הלמן. זהו סיפור

לעמדתו. היותורים על האידאלים על מנת להבטיח זכותו והשפעת אמצעי התקשורת על דעת הקהל. (109 דקות).

21.11 **יום ראשון**
אישי השיש (פולין 1977) 19.00
 בימאי: אנדרז' ויידיה
 שחקנים: כריסטינה יאנדה, יו"ר ראדז'יבוביץ', ויידיה ("פננים ואפר") בונה את הסרט במתכונת "האורח קיץ" של ארסוק וולס. סטודנטית לקולנוע מכינה סרט דוקומנטרי על פועל בנין שהיה בשנות ה-50 סמל לפועל הפולני החדש ונעלם אח"כ אל אלמוניות מוחלטת. תקופת הזמן הארוכה שבה עוסקת עלילת הסרט מאפשרת לוידיה לבקר הן את פולין של התקופה הסטאליניסטית והן את התקופה של טרום "סולידריות". (150 דקות).

21.30 **עכשו תווי (ארה"ב 1980)**
 בימאי: קלאודיה וייל
 שחקנים: ג'ייל קלייבורג, מייקל רוגלאס, צ'ארלס גורדון.
 מתמטיקאית מצליחה הגרה בחברת ארכיטקט גרוש עובדת את ביתה כדי לחלל את השנוי הממשי בחייה ומתאהבת בשחקן בייסבול. הסרט שנכתב ובוים בידי אשה אינו יוצא מנקודת מוצא פמיניסטית מליטניסטית אלא בנוסטלגיה למוסר המשפחה הישן. (90 דקות).

21.30 **הסינדרום הסיני (ארה"ב 1979)**
THE CHINA SYNDROME
 James Bridges
 בימאי: ג'יימס ברידג'ס
 שחקנים: ג'יין פונדה, ג'ק למון, מייקל רוגלאס.
 חרטה אחיש של ג'יין פונדה המגלמת כאן תפקיד של כתבת טלוויזיה הנקלעת לכור אטומי שחלה בו תקלה כלשהי. למרות האיסור מצליחים היא והצלם שלה ליצור כתבה הן עורך החשונות מסרב לשדרה. הסרט שזכה לאהדה כמותחן בידיוני קבל מימד מצוינות. שבועים בלבד לאחר הקרנת הבכורה שלו חלה תקלה בכור הגרעיני בהאריסבורג. (122 דקות).

16.11 **יום שלישי**
 21.30 19.00 17.00
האיש המתכווץ המופלא (ארה"ב 1957)
THE INCREDIBLE SHRINKING MAN
 Jack Arnold
 בימאי: ג'ק ארנולד
 שחקנים: גרנט ויליאמס, רנדי סטיוארט, אפריל קנט.
 צעיר יוצא לחופשה ונפגע מקרינה רדיואקטיבית. מיום ליום הוא נעשה קטן, הולך ומתכווץ עד שהוא עצמו הופך לפרודה, לחלקיק אטומי ביקום כולו. אחד הסרטים המפורסמים בואנה המדע הבדיוני - לא רק הודות לספור המבריק, אלא גם בזכות הבימוי הנבון של ג'ק ארנולד. (הסרט נחשב לפיסגת יצירתו) והפעלולים המרשימים והמשעשעים לארכו של הסרט. (81 דקות).

22.11 **יום שני**
 19.00
חברות (ארה"ב 1978)
GIRLFRIENDS
 Claudia Weill
 בימאית: קלאודיה וייל
 שחקנים: מלאני מירון, אלי וואלאך, אניטה סקינר.
 סרטה הרגיש והאינטליגנטי של קלאודיה וייל המתאר את לבטיה ומשבריה של צעירה יהודיה מניו-יורק לאחר שחברתה הטובה ביותר נישאת ועוזבת את דירתן המשותפת. (87 דקות).

17.11 **יום רביעי**
 17.00
סופרמן (ארה"ב 1978)
SUPERMAN
 Richard Donner
 שחקנים: כריסטופר ריב, מארלון ברנד, ג'ין הקמן.
 גישה קולנועית יקרה שנכתבה ע"י מריו פונו ע"פ גיבור סידרת הקומיקס הנפוצה שהפכה למשולח עממי שכל ילד אמריקאי גדל על פיו. גיבור כל-יכול נשלח מכוךב רחוק על מנת להכניס מעט סדר וארגון בעולמנו וכדי לעמוד לימין החלשים במאבקם נגד נבלים חסרי מצפון. (143 דקות).

23.10 **רגשות (ארה"ב 1978)**
INTERIORS
 Woody Allen
 בימאי: וודי אלן
 שחקנים: כריסטין גריפית, מייבת הארט, דיאן קיטון.
 הסרט הראשון של וודי ("בנות") אלן שאינו קומדיה המזבלת את הרמויות האופייניות שלו - שכבת המשכילים האמידים של החוף המזרחי - אך הפעם צדם האחר, ללא אדרת התחוות המתנשאת תחתיהם מסתתרים בסרטים האחרים. הגבורות של הסרט הן ארבע נשים, אם ישלוש בנותיו, מיוסרות וסובלות, מתוסכלות וחסרות ישע שאינן מסוגלות לחקות מערכת יחסים רגשית עם הגברים. בחייהן מוחסר הצורך להתמודד עם בעיות כלכליות הן עסוקות בהרס עצמי. (91 דקות).

19.15 **תשע עד חמש (ארה"ב 1981)**
9 TO 5
 Colin Higgins
 שחקנים: ג'יין פונדה, לילי טומלין, דולי פארטון, סטרלינג היידן.
 סרט מחאה פמיניסטי המוגש בעטיפה הוליוודית קומית ומתאר את ימי העבודה המסתכלים של שלוש נשים במישר גדול ללא יכולת קידום מקצועית בגלל מעבידן השובניסטי. כדי להתרענן משעשעות השלוש את עצמן בחלומות נקמה מתוקים בגבר ובמקרה כמעט מגשימות את הלונגן.

23.11 **יום שלישי**
 23.11 19.00
מחווה להנרי פונדה
ענבי זעם (ארה"ב 1940)
THE GRAPES OF WRATH
 John Ford
 בימאי: ג'ון פורד
 שחקנים: הנרי פונדה, ג'ון קארארין, ג'ין דארול.
 שירו הקולנועי הבלתי נשכח של ג'ון פורד ותפקידו הטוב ביותר של הנרי פונדה המתאר את נדידת החקלאים מאוקלהומה לקליפורניה בימי המשבר הכלכלי הגדול. הוקרט שהשפיע רבות על הניאוריאליזם האיטלקי נעשה ע"פ רומן פונדה ג'ון סטיינבק ומסכם את הגפילה הסופית והבישולן הכלכלי של מעמד עובדי האדמה נוסח המאה ה-19. (129 דקות. דובר אנגלית ללא תרגום).

21.30 **האיש על הטרמפ המעופף (ארה"ב 1935)**
THE MAN ON THE FLYING TRAPEZE
 Clyde Bruckman
 בימאי: קלייד ברוקמן
 שחקנים: ו. ו. סי. פילדס, מרי בריאן, קתלין הווארד.
 אוסף אפיוודות קומיות המרכוזות בחיי היומיום של פקיד קטן, יחסי העבודה שלו במישר וצרותיו עם משפחתו. הארה צינית של פילדס על העולם. (66 דקות, דובר אנגלית ללא תרגום).

21.30 **קלמנטין וקירתי (ארה"ב 1946)**
MY DARLING CLEMENTINE
 John Ford
 בימאי: ג'ון פורד
 שחקנים: הנרי פונדה, ויקטור מיצ'ר, וולטר ברנן.
 מערבון אחד מני רבים שנעשו אודות השריף ויט ארפ וחברו דוק הולדיי. יצירה אופיינית מאד לפורד, העלילה מינורית, נטולת קונפליקטים פסיכולוגיים עמוקים, הקצב אינו מהיר והצופה אינו נדרש למעורבות רגשית מרובה. עיקר השמחת הלב נתון לקונפליקט הדרמטי בין שתי משפחות המייצגות שתי מערכות ערכים. משפחת ארפ - את הסדר, המסורת והחברה המאורגנת ומשפחת קלנטון - את האנטיכריה ואי-שמירת החוק. (97 דקות, דובר אנגלית ללא תרגום).

20.11 **מוצ"ש**
 19.00
1900 - חלק א' (איטליה 1976)
1900
 Bernardo Bertolucci
 בימאי: ברנארדו ברטולוצ'י
 שחקנים: רוברט דה נירו, דומיניק סנדה, ז'רארד פארדייה, דונלד סאתרלנד.
 האפוס המארכיסטי של ברנארדו ("הטנו האחרון בפריס") ברטולוצ'י המתאר את ההיסטוריה האיטלקית מראשית המאה עד תום מילחמת העולם השני מבעד לעיניהם של שני צעירים. האחד בנו של בעל חווה גדולה והשני בנו של אחד הארסים, שניהם נולדו ביום הראשון של המאה ה-20. (248 דקות).

1900 - חלק ב' 21.30

29.11 **יום שני**
ההודאה (צרפת 1970) **19.00**
L'AVEU
 בימאי: קוסטה גאבראס
 Costa Gavras
 שחקנים: איב מונטאן, סימון סניורה.
 זכרונות המדינאי הצכי ארתור לונרון מתקופת שבתו בכלא הסטאליניסטי משמשים לקוסטה גאבראס נקודת מוצא להתקפה על המשטר הקומוניסטי הטוטאליטריניסח מיוזח אירופה. זהו הסרט הראשון העוסק ברצינות במשפטי הראווה של תחילת שנות ה-50.

21.30 **נקודת מופנה** (ארה"ב 1977)
THE TURNING POINT
 בימאי: הרברט רוס
 Herbert Ross
 שחקנים: שירלי מקליין, אן בנקרופט, מיכאל בארישניקוב.
 עימות בין שתי רקדניות לשעבר. שבתה של אחת מהן עונדת בפני נקודת מפתח בחייה. התסריט מזוכי במבנהו את הסרטים ההוליוודיים משנות ה-40 וה-50. עיקר הסרט הוא בסיפור הרומטי בין הנשים ולמרות זאת עדין זהו סרט המחול העשיר והיפה ביותר מאז "נעליים אדומות" (119 דקות).

30.11 **יום שלישי**
מחווה לפטריק דוור
הכינו את הממחשות (צרפת/איטליה 1977) **19.00**

PREFAREZ VOTRE MOUCHOIR
 בימאי: ברטראן בלייה
 Bertrand Blier
 שחקנים: פטריק דוור, ז'ראר דפרדייה, קרול לור.
 סרטו של ברטראן ("הפרחחים") בלייה מנסה לפתוח בפני הנשים אשנב הצצה אל הפחדים והפנטסיות המיניות של הגברים. מעשה בזוג צעיר ומאוהב הסובל מקריזותה המינית של האשה. הבעל האוהב מחפש לאשתו מאהבים אקראים שיביאו אותה על ספקה. אוסקר כסרט הזר הטוב ביותר ל-1978. (109 דקות).

21.30 **בן סדר** (צרפת 1980)
UN MAUVAIS FILS
 בימאי: קלוד סוטה
 Claude Sautet
 שחקנים: פטריק דוור, איב רובר, ברוז'יט פוסיי, ז'אק דופילו.
 הקרנת בכורה ארצית לסרטו של קלוד ("אלה הם החיים") סוטה. זהו אחד הסרטים האחרונים בהשתתפות פטריק דוור טרם התאבדותו.
 בעית השתלבותו בחברה של נארקומן שניגמל. ברונו שב לצרפת אחרי שריצה חמש שנות מאסר באמריקה על עבירות סמים. והוא צריך להמודד עם השינויים שחלו במישפחתו ועם מציאת מקום עבודה.

24.11 **יום רביעי**
סופרמן II (בריטניה 1980) **17.00**
SUPERMAN II
 בימאי: ריצ'רד לסטר
 Richard Lester
 שחקנים: כריסטופר ריב, ג'ין הקמן, נד ביטי.
 החלק השני במעלליו של סופרמן כפי שנכתבו ע"י מריו פוזו. הפעם נאלץ סופרמן לחלום בשלישיה מרושעת מהחלל בעלת תכונות-על כשלו. (127 דקות).

19.00 **אמנות האנימציה**
זוכי ומוענדי אוסקר - חלק ג'
 שנות ה-70: ראש פתוח
 EVOLUTION - מייק מילס
 FRANK FILM - פרנק מוריס
 PUL CHINELLA - ג'יאניני ולוצאנטי
 HUNGER - פיטר פולדס
 THE CONCERT - ג'וליאן שאגראן
 THE STREET
 ועוד.

21.30 **אילו היה לי מיליון** (ארה"ב 1932)

IF I HAD A MILLION
 בימאים: ג'ימס קרוז, ארנסט לוביטש, נורמן מקליוד, נורמן טאורוג.
 שחקנים: צ'רלס לוהטון, גרי קופר, ג'ורג' ראפט, וו.סי.פילדס.
 מחרזת סיפורים קומיים אודות אנשים הזוכים לפתע בסכום כסף גדול. האפיוודה שכתב פילדס ובהשתתפותו (ביים: נורמן טאורוג) היא הטובה בסרט ומתארת גבר ואשתו שחשכו כל ימיהם כסף כדי לקנות מכונית שתייהרס בתאונה מטורפת בהשתתפות למעלה מ-30 מכוניות. מפיק הסרט הוא אדולף צוקור, אחת הדמויות החשובות בתולדות הקולנוע. האיש שהעביר את הקולנוע להוליווד, ייסד את חברת פאראמונט. הפיק מאות סרטים ונפטר בגיל 103. (88 דקות. דובר אנגלית ללא תרגום).

27.11 **יום מוצ"ש**
גברים במלכודת (ארה"ב 1972) **19.30**
DELIVERANCE
 בימאי: ג'ון בורמן
 John Boorman
 שחקנים: ג'ון ויט, ברט ריינולדס, נד ביטי.
 סרט מדהים ביפיו ומהמם באכזריותו המתאר ארבעה אנשי עסקים עירוניים היוצאים לאי שומם בנהר סוער בהרי האפלצ'ים. הם נקלעים להתמודדות אלימה עם הטבע הפראי ועם תושבי המקום והופכים ליצורים חיים הנאבקים בכל עצמת יצריהם על עצם קיומם הפיסי. (109 דקות).

21.30 **סחף חושים** (איטליה 1974)
SWEPT AWAY
 בימאית: לינה וורטמילר
 Lina Wertmuller
 שחקנים: ג'יאנקרלו ג'יאניני, מריאנג'לה מלאטו.
 סרט ארוטי-פוליטי המתאר אשה עצמאית ועשירה מצפון-איטליה הנסחפת לאי שומם בחברת ספן דרומי בנוע. באי מתהפכות היוצרות והאשה שהייתה רגילה לחלק הוראות הופכת לשפחתו הניכנת של הימאי. (112 דקות).

28.11 **יום ראשון**
גול קטן שלי (ארה"ב 1940) **19.00**
MY LITTLE CHICKADEE
 בימאי: אדוארד קליין
 Edgard Claine
 שחקנים: וו.סי.פילדס, מאי ווסט.
 עימות מרתק בין שנים מגדולי אמנות הבורלסקה. וו.סי.פילדס ומאי ווסט בסרט בו כתבו שניהם את התסריט ואת ההיאלוגים ובעזרתם הופך הסרט מסתם מערבון קומי לאחד המובילים בז'אנר. (83 דקות. דובר אנגלית ללא תרגום).

21.30 **סידרוך מופלא** (ארה"ב 1980)
DIVINE MADNESS
 בימאי: מייקל ריצ'י
 Michael Ritchie
 בהשתתפות בט מידלר.
 תיעוד מופע של בט מידלר באודיטוריום של פסדינה. פצצת הבמה שאינה נחה רגע יוצרת פלירט אינטימי עם הקהל. מנבלת את פיה, מחקה ושרה.

שודרי התיבה האבודה (ארה"ב 1981)

RAIDERS OF THE LOST ARK

בימאי: בימאי: סטיבן שפילברג
 שחקנים: האריסון פורד, קארן אלן, פול פרימן.
 שפילברג ולוקאס, שני הגאונים הצעירים של הקולנוע
 האמריקאי מחיים את ז'אנר סרטי ההרפתקאות. אינדיאנה
 ג'ונס בן האלמוות יוצא בשליחות סוכנות הביון
 האמריקאית למצוא את ארון הברית האבוד. הסרט עשוי
 בתחכום רב ללא יומרות והוא בנוי משיאים הרדפים זה
 את זה ומותירים את הצופה רתוק אל כסאו. (115 דקות).

מחווה לאינגריד ברגמן

למי צלצלו הפעמונים (ארה"ב 1943)

FOR WHOM THE BELL TOLLS

בימאי: סם ווד
 שחקנים: ג'ר קופר, אינגריד ברגמן, אקים טאמירוף.

עבוד הוליוודי אופייני לרומן מאת ארנסט המינגוויי, גבור
 הסרט הוא אמריקאי שהתנדב למלחמת האזרחים
 הספרדית, המתאהב בפליטה לפני צאתו למשימת
 התאבדות. (130 דקות).

AUTUMN SONATA

Ingmar Bergman

סונתת סתיו (גרמניה 1978)

בימאי: אינגמאר ברגמן
 שחקנים: אינגריד ברגמן, ליב אולמן, ארלנד יווסטון.
 פגישה בת יממה בין אם ובתה שלא התראו משך שבע
 שנים - האם, פסנתרנית בעלת מוניטין העסוקה בהופעות
 וקונצרטים והבת נשואה לכומר וגרה עימו בכפר נורבגי
 קטן. ברגמן מחמיר את הסבל ומוסיף עוד אחות הלוקה
 בשיתוק חלקי ובאלם ומהווה חוליה נוספת בשרשרת
 הסיטוים הפוקדים את גבורי הסרט משך אותה יממה
 אומללה. (92 דקות).

פאטריק דוור ובריגיט פוסיי ב"בן הסורר" של קלוד סוטה.

הסינמטק הישראלי

מנהל החינוך הנוער והתרבות

בעקר לבני הנעורים !!!

- ★ סדנאות בנושא תקשורת ההמונים לבתי הספר היסודיים ולחטיבות הביניים.
- ★ תכניות מגוונות המעניקות מכתב להשתוללות הדמיון והיצירה באמצעי המדיה השונים כגון: רדיו, טלוויזיה, קולנוע, עתונות, ופרסום.
- ★ לרשות הסינמטק חדרי למוד, אולם הקרנות, ציוד צילום בסטילס, סופר 8, מצלמת וידאו ועוד ועוד.
- ★ המפגשים יערכו על בסיס שבועי למשך שעתיים בספריית בית אריאלה.
- ★ ההשתתפות בחוג כוללת חברות בסנמטק הישראלי כולל צפייה חינם בסרטים השבועיים לילדים ונוער.

בדבר פרטים נוספים: 222546

ו. ס. פילדס / מאי ווסט : הזוג שציפצף על המוסר

לכאורה, קשה לראות קשר כלשהו בין ו. ס. פילדס לבין מאי ווסט. הם אינם נראים כצמד רומנטי, נוסחגיב ולומבארד, ואפילו לא כסרט אחד בלבד, 'קירתי הקטנה' (או, כפי שהוא נקרא לסירוגין, 'הזוג') בשנת 1940 שבו כל אחד מהם עשה כעולה על דוחו. אולם סרט זה מנציח בצורה מפתיעה את דמויותיהם הקולנועיות. זהו מיפגש נדיר בין שני מיתוסים הוליוודיים, ככרטיס אחד. ווסט ופילדס כתבו במשותף את התסריט והעניקו זה לזו מרחב פעולה ניכר, כמעין הצדעה הדדית לכשרותיהם המיוחדים.

בתקופת השיא שלהם, בשנות השלושים, היו שניים אלה מן הדמויות הבולטות של הקומדיה ההוליוודית. הופעת כל אחד מהם, בדרכה, היתה פרובוקטיבית כלפי הסובב אותם, כשהם משתדלים להדגיש את הניגודים בינם לבין המימסד החברתי הסובב אותם. שניהם עשו שימוש רב בהופעתם הפיסית בעלת החותם האישי, ובמעניי הלשון החריפים, השנונים והנועזים ששילבו בתוך סרטיהם. את פילדס אפשר להשוות לפיל כחנות של חרסינה, המנפין כל מה שנקרה בדרכו, ואילו מאי ווסט היה לאתגר מיני מתמיד עבור הגברים שבקהל, ואולי חלוצת התנועה המשיבה לגבר כגמולו, ודואה בו... אובייקט מיני בלבד.

ו. ס. פילדס (1879-1946)

ויליאם קלוד דאנקפילד (זה היה שמו האמיתי) היה בנו של ירקן מנרצא 'קוקני', חם מזג ואלים. בגיל 11 ברח מבית הוריו אחר מריבה עם אביו, ובמישך שלוש שנים עבד בכל מלאכה שהזדמנה לו, כאשר לא פעם הוא סובל חרפת רעב. מגיל 14 הצטרף ללהקות היאטרון נודדות ובמישך הזמן היה לשהקן ודוריל מבוקש ומצליל, שכתב בעצמו את רוב החמר שבו השתמש. בשנת 1915 הגיע להוליווד והופיע עם בסרט קצר בשם אשפי הביילארד. שייכיש כמה אידיאלית לכשרונות המינימיקה שלו, והצביע על נוכחותו החזקה מול המצלמה ועל מעלתו הקומיות. אולם, מאחר ועיקר כחו היה במילה המדוברת, הסרט האילם לא סיפק אותו והוא חזר אל היאטרון. ב-1923 זכה להצלחה רבה בקומדיה המוסיקלית פופאיי. שנה לאחר מכן הופיע בסרט נוסף בשם גיאניס

מרדית ובי-1925 ביים אותו דייוויד וארק גריפית בגיורסה הקולנועית של פופאיי. אולם גאוויותו הקומיות של פילד באה לידי ביטוי מלא רק עם תוספת הקול לתמונה, שאיפשרה לו להרחיב את אמצעי הביטוי שלו הן כשהקן והן ככרטיסאי מוכשר. בדרך כלל, מתוך סיבות שונות ומישונות, חתם על תסריטיו לא בטעמו שלו, אלא בכל מיני פסבדונים.

הביוגראפים השונים של פילדס מוצאים הרבה מן המשותף בין דמותו הקולנועית לבין האדם הפרטי שמאחוריה: בניגוד לכל הקומיקאים האחרים, פילדס אינו מחפש את אהדת הצופים, אינו חושש להראות שהוא סולד מסביבתו ואינו רוחש כבוד או חיבה רבה לקהל שלו. הופעתו הגסה והמגושמת אינה מתחשבת בשום אמות מידה של טעם או מוסר. הוא שונא ילדים, הוא שונא כלבים, הוא שונא רבים.

ו. ס. פילדס - פילמוגראפיה

- 1915 - אשפי הביילארד
- 1924 - גיאניס מרדית
- 1925 - סאלי, אשת הקרקס
- 1925 - הנערה הילכתית
- 1926 - התכסיס הצבאי הדין
- 1926 - וגם אביך
- 1927 - הקררים
- 1927 - הנעורים הסוערים
- 1928 - אהבת הבסר של טילי
- 1928 - שוטים ברי מזל
- 1930 - המזומחה לגורף
- 1931 - רגליים שוות מיליון
- 1932 - אילו היה לי מיליון
- 1933 - כוס הבידה הקטלנית (גם הסרטי)
- 1933 - בית בינהלאומי
- 1933 - הספר (גם הסרטי)
- 1933 - טילי וגאם
- 1933 - עליסה בארן הפלאות
- 1933 - שיטה גיבול מין
- 1934 - אתה אומר לי
- 1934 - בשיטה הישנה (גם הסרטי)
- 1934 - גברת וייגס מנהלית הכרוב (גם הסרטי)
- 1934 - זו מנת שניים (גם הסרטי)
- 1934 - דייוויד קופרפילד
- 1934 - מיססיסי

מאי ווסט - פילמוגראפיה

- 1932 - לילה אחרי לילה
- 1933 - היא עשתה לו עוול (גם הסרטי)
- 1933 - אינני נולדתי (סיפור והסרטי)
- 1934 - פהפיה שנות התשעים (סיפור והסרטי)
- 1935 - בדרך העירה (סיפור והסרטי)
- 1936 - אנני מקלונדייק (סיפור והסרטי)
- 1936 - כך נערכה, איש צעיר (סיפור והסרטי)
- 1938 - כל יום הוא חג (סיפור והסרטי)
- 1940 - גוזלי הקטן (הסרטי עם פילדס)
- 1943 - זה לוחט
- 1970 - מיירה בריקנדיג (שותפה לדיאלוגים)
- 1978 - סקסטט (גם המחזה)

ויותר מכל, הוא שונא בנקים. הרבה יותר קשה למצוא מה אהב פילדס, ולעתים נדמה שאפילו את עצמו אינו מספיקט במיוחד. ומחר, דווקא מזאטטרופיות קיצוניות זו של פילדס יצרה הזדהות אצל הקהל, שהזדהה במיוחד עם ריגשותיו של הקומיקאי כלפי הבנקים. פילדס חשד כל כך בכשרות המוסדות הכספיים הללו, עד שפחת 750 חשבונות שונים, בסניפים שונים של בנקים, בכל רחבי אמריקה.

גם נשים לא אהב במיוחד, אולם מאחר והיה נתון, במשך רב הזמן, בעבודתו, הוא לא נאלץ להתמודד עם נציגות רבות מדי של המין הנגדי. ילדותו הקשה ופרידתו המוקדמת מאמו השאירה עליו רושם עז, והוא חשש מן הנישואין בגלל הזיכרונות מן הבית ולא רצה ילדים, כדי שלא יהיה להם גורל דומה לשלו.

אחרי שלתקופה מסוימת נישכה, חזר פילדס להיות אופנה של ממש בחקופת מלחמת וייט נם, כאשר המפגינים נגד המייסד נשאו ברמה כרוזת עם ציטטות שלו, כמו: אלוהים, הרוק ממני את השילטון" או "אמריקה זו, זה לא אני" באמריקה, היום, פילדס הוא מיתוס, שם דבר, חלק בלתי נפרד מתרבות הקולנוע. חבל שאין הזדמנויות רבות יותר לראות את סרטיו הישנים על בדי הארץ.

מאי וסט (1891-1980)

הרומן של מאי וסט עם הקהל שלה נמשך 83 שנים, זהו שיא שלא קל להגיע אליו. ילדת בחוקלין, בתו של מתאגרף במישקל כבד, היא עלתה לראשונה על קרשי הבימה כשהייתה בת חמש בלבד ועד לגיל 14 טיפחה בשקידה את דמותה כ"בייבי ראמפ". כבר באות התקופה גרמה כאבי ראש רבים לבדרנים שהופיעו עמה, משום ההרגל המגונה שלה (כך הם סברו) לשנות כל הזמן את הטכסטים לפי ראות עיניה. בשנת 1926 עוררה סנסציה כאשר העלתה על בימות ברודוויי מחזה שכתבה בעצמה, בשם מין וכו הופיעה בתפקיד הראשי. ההצגה גרמה לשערוריה, והגברת הצעירה, שהייתה כינמיסלפצצת מין בלוניית בעלת לשון חריפה ודרך החבטאות שגרמה לכל עלמה כבודה להסמיק עד שורשי שערותיה, אף הלכה לכלא, על פגיעה במוסר הציבור, למשך 10 ימים (את יציאתה מהמאסר הפכה לתעלול פרסומי מזהיר לטובתה).

בחופצה אפינית לה, המתינה פחות משנה, לפני שהעלתה את הצגתה הבאה, דראג, (הפעם ללא השתתפותה), על עולמם של הומוסקסואלים.

את הקאריירה הקולנועית שלה החלה יחסית מאוחר, בשנת 1932, כשהיא כבר בת 40, אבל כבר סרטו הראשון, לילה אחרי לילה הפך אותה לכוכבת. בעשר השנים שלאחר מכן, שהיו שנות שיא בפריחתה, הפכה לסמל המק של אמריקה כולה, ועשרת הסרטים שבהם הופיעה נחשבו לפיסגת ההעזה הפיקאנטית של הוליווד.

אחת הסיבות העיקריות למיעוט היחס של סרטיה היו הצרות הניצחיות שגרמו לה' הצנזורים' בכל סרט חדש. הם עצמו על תלבושותיה, על הדיאלוגים המפולפלים שהתעקשה לשלב בתוך התסריט, על התנהגותה על המסך ומחוצה לו; ויתכן מאד שהגברת הרגיזה אותם בכוונה, כי רוגז זה היה גם הוא פירסומת לא מבוטלת לעבודותיה.

כמו פילדס, גם במיקרה של מאי וסט קשה להפריד בין הדמות על הבד לדמות בחיים. "הקהל הולך לראות את סרטי בגללי, נאינו רוצה לראות אותי בתחפושת, בעצם, הוא רוצה אותי כלי תחפושת ובלי לבוש בכלל", נהגה לומר. ברווז זאת היא כתבה את הדיאלוגים של סרטיה, וכאשר אמרה לקרי ג'אנט, אז, שחקן מתחיל, בסרט היא גרמה לו עוול: "כשאני רעה, אני רעה מאד". הקהל כולו השתולל כאולמות הקולנוע, כי הוא הבין בדיק למה היא רומזה.

השילוב של "זאמפ" קטלני בנוסח הסרט האלים, עם לשון שולחת רסן של בדרנית במועדוני-לילה יצרה את התדמית המיוחדת של מאי וסט על בד הקולנוע. היא טיפחה את דמותה כאילית מין, ואף מעבר לזה, העזה להגיע למימדים גרוטסקיים, שוב מתוך התעלמות מוחלטת מן החוקים המקובלים של המוסר והטעם הטוב - נקודה משותפת נוספת עם וו.סי. פילדס.

כאשר עזבה את הקולנוע כתחילת שנות הארבעים וחזרה אל התיאטרון, היה זה משום שהתקשתה למכור את סחורתה העדיפה - מין - להוליווד. היא ניראתה בעיני רבים כתופעה אנאכרוניסטית בדור לא שלה. דרישות הקהל היו שונות, ומצלמת הקולנוע לא הסתירה עוד את הגיל. אבל היא לא הירפחה אף פעם. בשנת 1970 הופיעה במיידה בריקנידיג'י של מייק סארין, סרט שהתקבל בקיחתנות צוננין בכל העולם - ובשנת 1978 בתה סביב עצמה הפקה בשם סקסטט, בריחת מין שזכתה אך בקושי להפצה.

גם וסט וגם פילדס ראו את האמנות והחיים כהמשך של מישור אחד. אם פילדס סירב להינשא כי לא חפץ בילדים אומללים, מאי וסט לא הביאה ילדים לעולם כדי-שדמותה, כאילית מין, לא תיפגע. שניהם היו, כל אחד בדרכו, גדולים מן הסרטים שבהם הופיעו, סמלים שהסרטים הבהירו רק חלקית את משמעותם.

שאל שירן

מייקל ריצ'י: אמריקה רצה מהר

לאביו מדגישה את הנושא שיעסיק את ריצ'י בעתיד: "אני אהיה מפורסם" אומר הספורטאי "אהיה אלוף", "העולם מלא בכאלה" עונה לו אביו.

סרטו השני של ריצ'י החלק הארי היה עבורו סרט של "לחם וחמאה". פרוייקט אותו נטל על עצמו לצורכי פרנסה ועם זאת הצליח להכניס לסרט הבטים אישיים. הסרט מטפל בדיבות ברוטאלית בין כוחות בעולם הפשע העירוני (שיקאגו) לכפרי. בין רוצח שכיר, זקן דולחן (לי מארווין) לבין הגאנצטור מרי אן (גיין הקמן). שעסקי בשר משמשים לו מסווה למיסחר בנערות ובסמים. קיצוצים ועריכה שלא על דעת הבימאי הפכו את הסרט למבולבל ולא כחור אך למרות הכל בולטת האירוניה האופיינית של ריצ'י. בניגוד לסרט הראשון אין כאן סצנות נוסח "סינמה ריטה" מול סצנות מברומות. יש כאן מחקר של המסורת של הואנר ופארודיה על הגישה הקלאסית אליו. בחלק הארי בשר ונשים הם מצרכים שווי ערך ושניהם זוכים לתמצאים מלאכותיים. הראשון בצורת מזון מיוחד והשני בצורת סמים. אחת הסצנות העזות כסרט היא פארודיה על הסצנה המפורסמת מתוך מיימית בין לאומיות של היציקוק. כאן לי מארווין וססי ספיסקי נמלטים על נפשם בתוך שדה חיטה.

המועמד הוא סרט אמביציוזי יותר משני קודמיו. יסודותיו הסגנוניים ונושאו של ריצ'י הפכו כאן לבהירים יותר. זהו סיפורו של מערכת-בחירות של דיוויד מקיי (רוברט דפרוד), מועמד מקליפורניה לסנט. הוא צעיר נימרץ, יפה תואר, עורך-דף, ליבראל עם עבר ראדיקלי משהו. בנו של מושל לשעבר (מלווין דאגלאס). הסרט בעל הבט אירוני ועוקצני על הפוליטיקה האמריקנית. את מערכת הבחירות של מקיי מנהלים לוקאס (פיטר בורל), עסקן פוליטי מקצועי, וקליין (אלן גארפילד), מומחה לפירסום. השניים מוכרים את המועמד בדומה למיצרן תצורכת להמונים - אבקת כביסה או דיאודורנט. דעותיו, רעיונותיו ומחשבותיו של המועמד נותרות אי שם ברקע. הסרט לועג לסטריאוטיפים של פוליטיקאים אמריקניים. דמיוניותו של הסרט מבוססת על אישים אמיתיים. אולם, ריצ'י אינו הופך את הסרט לבדיחה "כאשר יש לי כרייה בין לספר בדיחה או לספר את האמת, אני בוחר באמת" אומר ריצ'י. האמת מתגלמת בדבריו האחרונים של מקיי בסרט לאחר נצחונו: "מה עלינו לעשות כעת?"

חיץ, כאמור, לא הוצג בארץ. רבים רואים בו את סרטו החשוב והבולט של ריצ'י. את הכתוב התרפף ביותר על דרך החיים האמריקנית

בשלב מסוים נדמה היה שמייקל ריצ'י עשוי להיות אחד היוצרים האמריקנים החשובים של שנות השבעים. סרטיו הביעו גישה רעננה, יחד עם זאת בקורתית, לדרך החיים האמריקנית. הוא השתמש בנימה ריאליסטית ובטכניקות כמו דוקומנטריות ועם זאת המשיך בדרךם של יוצרים קלאסיים בקולנוע האמריקני. המבקרים שמו לב לנושא התחרותי העובר כחות השני בסרטיו של ריצ'י: ספורו של מחליק אולימפי במורדי הנצחון, ידיבות בין אירגוני פשע בחלק הארי, מרדן בחירות לסנט בהמועמד, תחרות יופי של נערות בחיץ, מעלליה של קבוצת הבייסבול של ילדים במקום ראשון בליגה, או תחרות כדורגל אמריקני כעד יריבותם של שני שחקני כדורגל על ליבה של אשה אחת בם הקשוחים אהבים. האם ריצ'י בחר במועד בנושא התחרות ככיסוי לחברה האמריקנית או שהיה זו מקריות פשוטה. כפי שהוא טורח להגיש בראיונות עמו. (הוא נטש את הנושא בשלושת סרטיו האחרונים). דיוויד תומסון כמילונן הקולנועי מדגיש את העובדה של המקריות טוען שהתחרותיות מהווה כיסוי לאירצון לנקוט עמדה בורה. הוא טוען שסרטיו של ריצ'י חסרים מגע אישי ומתבססים על המריזמה של כוכבו. לעומתו דיאן גייקובס במאמר על ריצ'י (77 OCT. NOV. FILM COMMENT) מגידיה אותו כאחד המבטיחים הדיוותר פרוכוקטיביים שבין הכשרונות הצעירים של הוליווד החדשה אך הוא ללא ספק אחד הסינפטיים שבהם. בדרכו הצנועה, רחוק מההוקרים הוא יצר סרטים בעלי מגע אישי המאחדים את הוליווד הישנה עם זו של ימינו.

מזלו של ריצ'י לא שפר בישראל. שניים מסרטיו לא הוצגו כאן מעולם ביניהם סרטו חיץ שבעיני רבים נחשב לסרטו הטוב ביותר. סרטיו זכו בישראל לטמות מטופשים ביותר דובי החדשות הרעונתקרא מקום ראשון בליגה ועקשה למחצה זכה לשם גם הקשוחים אהבים.

סרטו הראשון של ריצ'י במורדות הנצחון (במקור: המחליק במורד) הוא סרט מלודרמטי המתאר את דמותו של מחליק סקי אולימפי אמריקני צעיר, דיוויד צ'אפלט (רוברט דפרוד): הוא מסור למקצועו ומבקש להוכיח את כשרונו הספורטיבי בכל מחיר גם על חשבון יחסיו עם הסוככים אותו. הסרט אינו שם דגש על הדיאלוגים (רבות מהסצנות נכתבו בלילה האחרון לפני הצילומים). בדומה לסרטיו הבאים של ריצ'י הסרט צולם במקומות התרחשות אותנטיים - מסלולי החלקה בשווייץ, אוסטריה וצרפת. הדבר מעניק לסרט את איכותו הכמו דוקומנטרית. ריצ'י הוכיח עצמו כסרט הראשון כבימאי מוכשר של סצנות פעולה. סצנות החלקה, למשל, צולמו על ידי מצלמה שתוכנה למנותניו של מחליק מקצועי שעקב אחר רוברט דפרוד. סצנה קצרה בין צ'אפלט

מייקל ריצ'י - פילמוגרפיה

מייקל ריצ'י נולד ב-1939 ב'ניוסקוט' ג'ורג'יה, קליפורניה, מקום שבו אביו הורה פסיכולוגיה באוניברסיטה. ריצ'י הוא בוגר אוניברסיטת הארווארד בהיסטוריה וסיפורת. בהארווארד כיים על הבימה את המחזה 'אבא' לה עלוב אמא תלחה אותך בארון ואני כל כך עצוב שהיא לו עבודה. בטלוויזיה כעוזר מפיק בתחילת שנות השישים. ריצ'י היה במאי של כמה פרקים בסדרות טלוויזיוניות שונות כמו 'דין ג'ורד', 'הענק הגדול והאיש מאנגל'. הוא עבד על כמה סרטים דוקומנטריים עם האחים מייטלס, עובדה שהשפיעה כנראה על סגנונו כשפנה לבימוי סרטי קולנוע. ב-1969 הוזמן לרוברט דפרוד את ריצ'י לביים את הסרט 'במורדות הנצחון' לאחר שראה פילוט של סדרת טלוויזיה שביים.

1977 - גם הקשוחים אהבים

1979 - רומן כמעט מושלם

1980 - האי הנעלם

1980 - טורף מופלא

1970 - במורדות הנצחון

1972 - החלק הארי

1972 - המועמד

1975 - חיץ

1976 - מקום ראשון בליגה